

Aftursvar til Jóannes Dalsgaard

Jóannes Dalsgaard eftirlýsir í grein síni í Sosialinum 16.12.83 heimildina fyrri, at eisini feroyskir arbeiðsgevarar hava rætt til at leiða og skipa fyrri arbeiðinum og tekur hann í hesum sambandi soleiðis til:

«Kunnu tit visa á nakra lóg, avtalu ella nakran sáttmála, har hesin rættur stendur skrivaður?»

Til hetta er at siga:

1. Kann Jóannes Dalsgaard visa á nakra lóg, avtalu ella nakran sáttmála, har tað stendur skrivað, at arbeiðsgevarin ikki hevur henda rætt, sum jú verður praktiseraður dag og dagliga á øllum arbeiðsplássum í landinum, og sum hevur verið tað so leingi vit hava havt arbeiðspláss í modernaðum týðningi her á landi.

2. Hesin rættur hevur til henda dag verið respekteraður av báðum partum á arbeiðsmarknaðinum í Føroyum.

3. Tað, sum fyriliggandi ósemja snýr seg um, er ikki um sjálvan henda rætt, men er stríðsspurningurin, hvør vit arbeiðsgevarin forsvargar útinnir sín rætt, tí at júst hesin rættur ikki er óavmarkaður, er jú eingin ivi um. Her sigur rættartráðið, at arbeiðsgevarin í síni útinnan av leiðslurætti sínum ikki má ganga arbeiðarunum ov nær. Tvs. at hann til eina og hvørja tíð við leiðslu síni má fara fram við skili og skynsemi.

Hvat serliga kontrolokipanini víðvíkir, so kann ein útleiða hesar tryggjar hovuðsreglur frá fyriliggjandi rættar-

praksis, nevniliga:

at ein kontrolokipan, sum sett verður í verk, má hava eitt endamál, sum skilur i.

at ein skipan má ikki verða soleiðis háttað, at hon hevur ein fyrri arbeiðarunum særandi form og at skipanin ikki má bera við sær figgarligt tap fyrri arbeiðararnar ella vera teimum til størvegis bága.

4. Okkara arbeiðsrettur byggir á lóg, avtalu, siðvenju og ikki minst rættarpraksis, soleiðis sum hesin er vorðin staðfestur gjøgnum eina mongd av dómum og fakrættisligum avgerðum, ið væl at merkja eisini er galdandi feroyskur arbeiðsrettur, so vitt eg havi latið mær siga.

I eini mongd av avgerðum verður leiðslurætturin staðfestur. At endurgeva allar hesar avgerðir her fyrri Jóannes Dalsgaard tími eg ikki. Hann er jú studeraður maður, so eg fari at visa honum til at blaða eitt vet í arbeiðsrætti í faklitteraturi. Bókasavnið liggur jú ikki so langt frá landsskjalasavni.

5. Tað er semja um millum danskar rithovundar av týðandi fakrættarligum bókmentum, at fyriskipanarættur arbeiðsgevarans má roknað at vera ein alment galdandi rættargrundarregla.

At Jóannes Dalsgaard bert við at seta stempel ið »Politisk viðmerking« á grein sína meinir, at so kann hann siga so nógv ósatt, sum hann vil, heldur vist ikki við veruleikan.

Eg havi roynt ikki at

lata politik ávirka mitt arbeiði, tí tað gagnar ikki virkinum, men eg kann her ikki lata vera við, at gera Jóannes Dalsgaard varugan við, at skylduna í tí spentu støðu arbeiðsmarknaðurin er i, eigur hann sjálvur.

Jóannes Dalsgaard ávirkaði Ingeborg Vinther somikið í hesum máli, at hon gloymdi seg sjálvan og at spyrja arbeiðsfólkið til ráðs, áðrenn hon fór út í merkjastriðið, og tá so Jóannes Dalsgaard fatar, at hann hevur lokkað Ingeborg longur út enn hon grynur, hvat ger hann so! Jú hann brúkar alla sína megi í blóðunum at útsplilla meg. Tvøroyrar flakavirki og bátar okkara. Ja, hann fer so langt, at hann leggur á Bláfoss, sum privatir menn eiga og roynir at forða fyrri at fiskimenninir kunnu hondeva sína grundlógarrætt, nevniliga at landa teirra fisk, har teir og reiðari teirra eru samdir um.

Jóannes Dalsgaard roynir at gera meg til syndabukk í merkjastriðnum, men syndarin er og blivur Jóannes Dalsgaard sjálvur. Ráfiskakeyparar hava ikki, sum Jóannes Dalsgaard sigur, lagt seg út í stríðið á arbeiðsmarknaðinum, nei teir hava bert sagt, at tá ið fiskur ikki verður viðgjordur inni á virkjunum, ber ikki til at keypa meira fisk til virkið.

Jóannesar persónliga álop á meg vil eg als ikki nerta við, tí eg vil ikki flyta meg niður á hansara lága støði.

Jóannesar persónliga álop á meg vil eg als ikki nerta við, tí eg vil ikki flyta meg niður á hansara lága støði.

Heri Mortensen,

Skriv frá FA:

Hvat hendir nú?

Føroya Arbeiðarafelag hevur tikið stig til at fáa eina miðvís, eyðmýkjandi kanning av tí einstaka arbeiðandi burturbeinda, har arbeiðt verður fyrri tímalen.

Hetta er gjørt eftir hørðum ágangi frá fleiri lokal-feløgum gjøgnum fleiri ár.

Løgið ljóðar tað tí, at menn, sum vit hava mett at vera at sær kommir, í álvara tosa um, at merkini bert eru til at halda góðskuna og úrtøkuna uppi, men als ikki eru til at kanna einstaklingsins arbeiðsúrslit.

Vit vita, at hetta er beint tvørturimóti. Ein stjóri úttalaði seg nú um dagarnar, at tað hevði litið við góðskumeting at gera, men arbeiðsgongdin varð betri. Hetta varð sagt, meðan fleiri hoyrdu.

Ein flakavirkinna á øðrum virki visti ikki av, at nøkur góðskumeting var, men merki vóru brúkt kortini.

Og tað skal standa fast! Einstaklinga úrslit hava verið kunngjörd í stóran mun.

Hetta visir best hesi rongu tíðindi, sum okkara nýmótans træladrivarar bera. Sjálvandi er tað lættari at fáa tey, ið ikki orka at gera seg upp, at oyramerkja seg sjálv.

Tað er lætt at skilja.

Álvarsligari er pástandurin, at limir okkara ynskja at brúka merki — ja, í onkrum fori er tað framhildið, at arbeiðsfólkið hevur noytt hesar vælsignaðu stjórar at brúka merkini, og tað ljóðar, sum teir trúgva tí sjálvir.

So vitt er tað komið.

Hvar standa vit so nú, i hesi trætu?

Vit hava lagt upp til stríð um ein meinboga,

sum als ikki er toldur í grannalondum okkara. Hetta er gjørt fyrri at verja tey minni mentu, — eitt aðalmál fyrri eitt fakfelag.

Tað er tíverri, enn sum fyrr, ein miðsavning, hvørs endamál er: »Lad falde, hvad ikke kan stå«.

Um hetta mál er tað stríðið stendur!

Hvussu eru so vápnini og umstøðurnar? Jú, á okkara síðu er tað fjöldin av arbeiðarum, sum skulu fáa úrtøku sína av tí arbeiði, teir hava, og illa hava ráð at missa ein arbeiðsdag.

Hinumergin eru tað nakrir stjórar og felagir teirra, sum fáa sína feitu læti + í fleiri fornum væl afturat, og tað um virkin arbeiða ella tey standa still. Fyri teir er so einki at tapa, um tíðin dregur út.

Stóri verður ójavnin, og meiri nærkast teir sínum hátt hevjaða endamáli!

Og hvør hevur so givið teimum hetta vald?

Fara vit at kanna, hvør ið hevur fingið hesi virki upp at standa, so er tað í flestum fori soleiðis, at arbeiðsfólk og fiskimenn hava tikið størsta takið, i hvussu er, eftir forinum. Kommunurnar standa sum stórir ognarar, og tað er teim flestu kunnugt, at hesir báðir stættir eru teir, sum halda kommunum uppi.

So leingi tað ræður um at gjalda, sleppa hesir partar at vera við, men so er eisini slutt!!!

Tá avtornar verður fyrirtøkan avreidd til mótpart okkara, og okkum kann tillust tann naði, at kyssa hond hansara, sum reiggjar koyrlin.

Hetta er stóðan í lotuni.

Tað, ið nú gongur fyrri seg, er heilt óhoyrt.

Hesir uppgjördu leigusveinar, saman við einum persóni við diktatoriskum lyndi royna við fullum áhuga at undirgrava tey fakfeløg, sum arbeiðsfólkið hevur bygt upp og fjálgað um. Teir vilja sjálvandi, at vit skulu koma við høgguni í hond og biðja um naði.

Tann hægsti teirra millum hevur longu gjørt seg upp sum fakfelagsleiðari. Hann hevur annars, sum tíðindi siga, gjørt seg kenda fyrri at sparka manningar og skiparar í land, so har hava vit nokk nakað í væntu fyrri tey, sum hava fylgt seg um henda miðdepl.

Áðrir trúgvir leigusveinar sníkja seg inn millum limir okkara og royna at gera seg upp á sama hátt. Eitt andstyggiligt arbeiði fyrri ein bólk, sum vit í álvara hava talt við, sum foring-ar, ja, enn tá okkara egnu i seyðaklæðum.

Tað er so ofta sagt av teimum, sum hava rátt fyrri borgum, so tað kann sigast her einaferð: Tey feroysku fakfelögin hava gjørt eitt gott og miðvíst arbeiði. Í ongum øðrum landi, sum vit hava við at gera, hevur verið tann arbeiðsfriður, i hvussu er farnu fjórðingsöld, sum i okkara, og tað hava vit fingið rós fyrri.

Tað verður kanska eisini friður eina tíð, um hetta uppgjörda harkaliðið fær valdið, men tað verður Deyðans friður!

Vit sleppa nokk ikki at velja, um mynstrið verður eftir El Salvador ella Pólandi.

Tórshavn 21/12-1983

Stjórni

Føroya Arbeiðarafelags

Tað er lætt at rista breiðar álir av annans baki

Aftursvar til Heðin Mortensen, formann í mentamálanevnd Tórshavnar Býráðs.

Higartil hava vit skúlavørðar við Eysturskúlan ikki blandað okkum í stríðið av, at ein kvøldskúlalærari óbiðin hevur gjørt eitt ávíst arbeiði á Eysturskúlanum, men tá vit nú verða álopnir alment av tygum, meta vit, at nøkur ting

eiga at vera sett uppá pláss:

Fyri tað fyrsta var tað ógvuliga stórt fyreikingararbeiði, ið skuldi gerast, áðrenn nógv umtalaða holið kundi nýttast til jarnsmið, tá tey framman undan blivu nýtt sum bókagoymsla, arkiv og dublikeringsrúm, umframt at skúlavørðarnir høvdu eitt rúm burturav. Hetta skuldi alt

flytast á onnur pláss í skúlanum, og veggir takast niður.

Siðani varð farið undir sjálva flytingina, og instalatiónir vóru gjordar til maskinir og ljós.

Maskinur, borð og annað til træsmið tikið niður, fært niður í nýggja holið og sett upp av nýggjum, i samráð við smiðlærarnar á Eysturskúlanum.

Heldur tú ikki

sosialin

Holið var nú liðugt og pláss var fyrri 10 næmingum við arbeiðsborðið. Sostatt kundi undirvingin sum frammanundan avtalað, byrja 1. okt.

Nú fyrstani er tað, at áðurnevndi kvøldskúlalærari kemur inn í bilatið og fer av sínum eintingum undir at gera pláss fyrri 6 næmingum afturat. Hann gjørdi eisini eitt borð og okkurt annað smávegis. Hetta arbeiði tók honum tvær vikur.

Men tá skal sigast, at hann hevði góða hjálp í tí, at hann fekk alt tilfarið kappað í mál á TSM.

Hetta var eitt arbeiði, ið vit eins væl og hann kundu haft gjørt. Men tað var ongantíð uppá tal at hetta skuldi gerast, hvorki frá smiðlærarum ella leiðslu skúlsins.

Til seinast bert ein spurning: Tá mentamálanevndin varð boðin út á Eysturskúlan at skoða verkið, úttan at

skúlavørðarnir vistu um tað og tí heldur ikki vóru til staðar, ætlaði áður nevndi kvøldskúlalærari longu tá at taka allar æruna av nevndu arbeiði-um?

Skúlavørðarnir við Eysturskúlan